

TRIBUNAL CONFESSARIORUM, ET ORDINANDORUM

DECLINATO PROBABILISMO;

COMPLECTENS STYLO BREVI, CLARA, AC FIRMA SENTENTIA,
omnes usitatores materias Theologico - Morales, juxta probabiliora, ac
inconcussa Dogmata Angelici, ac Quinti Ecclesiae Doctoris,

D. THOMAE AQUINATIS

Ordinis Prædicatorum, ejusque. invictissimæ Scholæ:

SERVIENS OMNIBUS THEOLOGIS MORALIBUS, POTISSIMUM IIS,
qui sive pro Animarum Cura, aut Ordinum susceptione, sive pro imponenda Theologiæ
Moralis Studio, Coronide, vel defendendis Thesibus Moralibus, methodo Thomistica
arguere, examinare, aut responsa dare cupiunt. Iphis etiam pœnitentibus, cujuscumque sint
conditionis, pœnitentibus, ac necessarium;

OPERA, AC STUDIO

P. Fr. MARTINI VVIGANDT, ORD. PRÆD. SACRÆ THEOLOGIÆ
Magistri, ejusdemque in Celeberrima, & Antiquissima Universitate Viennensi
Doctõris, ac quondam Studii Generalis in Conventu Primi
Moderatoris, seu Regentis;

CONTINENS SEXDECIM TRACTATUS, ET OCTUAGINTA SEX EXAMINA,

CUI P. LECTOR Fr. FRANCISCUS VIDAL, REGALIS CONVENTUS PRÆDicatorum
Valentiæ filius, (stylum Authoris sequens, & ipsissimam Doctrinam sectans) addidit duos Tractatus,
in decem Examina distributos, Propositionum Damnatarum unus, & Bullæ Cruciatæ alius;

SEPTIMA EDITIO:

CAETERIS CLARIOR, ET CORRECTIOR,

SUPERIORUM PERMISSU,

MATRITI; MDCCLXIX.

EX TYPPOGRAPHIA VIDUÆ ELISÆI SANCHEZ.

IN PLATEA, VULGO SANTA CATHALINA DE LOS DONADOS.

P R Æ F A T I O A D L E C T O R E M.

Quoniam fundamentum, & janua virtutum, omnisque gratia, ac spiritalis consolationis principium est conscientie puritas, ac cordis munditia, ad quam principaliter, & precipue per param, veram, integram, & perfectam Confessionem peccatorum acceditur, merito Tu, quisquis es, Christi Sacerdos, in foro Poli Judex, Doctor, & Medicus, conscientis judicandis, docendis, medendisque præfectus, promovendæ cordium munditiæ, ac virtutibus plantandis destinatus, merito, inquam, in hoc omnium ponderosissimo Salutis negotio, in arcto æternitatis itinere, dictante prudentia, & imperante Charitate, indubie dogmata, & medicamenta certa eliges præ minus certis: sicut iter confecturus, ni desipiat, equum habilem eligit præ claudo; navim firmam præ cariota; viam securam præ incerta. Hinc Duce, ac Doctore tibi opus est, ne ingrediaris viam latam, quæ ducit ad perditionem. Angelo ergo Custodi committe, & hic non sis alius, quam ille ipse, cujus in Opusculi 64. Proœmio ipsissima sunt hæc Verba, quibus hanc ad te Præfationem exordior: non est is alius quam Angelicus Ecclesie Doctor Thomas de Aquino, qui Clementis VIII, effato suos Tomos sine ullo prorsus errore conscripsit. Cujus doctrinam Urbanus VI. vocat veridicam. Ille Thomas, de cujus Tomis Innocentius Papa, hujus, ait: Doctoris Sapientia, præ cæteris, excepta Canonica, tantum habet Sententiarum veritatem, ut nunquam, qui eam tenent, inveniatur à tramite veritatis deviasse. Tutissima ergo sunt, & inconcussa hujus Angelici Doctoris dogmata, ab eo, qui nec fallere, nec falli potest, è Cathedra Crucis censurata, & approbata: Bene scripsisti de me, Thoma. Quæ Sententia est indefinita, ore Dei prolata, æquivalens universali. Agnovit hoc præclarissimus ille Jesuita Petrus Labbe in hæc Angelici Magistri prorumpens encomia: Angelorum Discipulus, & pene amulus fuit, multa ab Angelis didicit; quadam Angelos docere potuit. Aut Theologiam ad terras deduxit à celo, aut scrivit in via, quod videtur in patria.

Ergo, benevole lector, & Conscientiarum moderator, ne in modernarum laxitatum lubricitate labaris, ne in infinitarum probabilitatum labyrintho à vero devies, Ecce Angelicus noster Præceptor se tibi jungit, ut Custodem Angelum in hoc Tribunali Theologico Morali, in quo remissis novitatibus antiquiorum Patrum, ac Doctorum (quorum lingua loquitur) seniores, ac saniores tibi porrigit sensus. Quibus si parueris, in conlonandis peccatis eris fidelis servus, & prudens. Accipe proinde, & amplectere hoc Angelico-Thomisticum animæ Tribunal, ab Angelo Custode Theologiæ per me, omnium Discipulorum ejus infimum, & indignissimum, tibi erectum. Fateor ultro, quod in hoc opere meum est, nihil est, nisi quod in eo omnes materias Morales, Casuum Resolutioni servientes, contraham, ac more in Examine consueto, & ut dici solet, propter Juniores, rudi, simplici, immo simplicissimo stylo, proponam: & juxta illius (de quo Joannes XXII. testatur: Quot Articulos scripsit, tot miracula fecit) nimirum alte fati Angelici Præceptoris mei mentem decidam. Eisi enim plurimas Casuum Summas, & Sammulas, à Thomistis editas, nec minus extraneas, videre sit, & quidem nonnullas nimis synoparas, ut qui eis student, sæpe nec scilicet sui rationem reddere valeant: Vix tamen in hisce Germaniæ nostræ partibus invenies unum Thomistam Dominicam, omissis speculationibus, moralia omnia ea serie, ac ordine, quo in Summa Divi Thomæ Aquinatis, sese sub & consequuntur, succinctè tractantem. Et hinc Fratibus nostris, sive ad Theologiæ Moralis Coronidem, sive ad Animarum curam, rigorosumque pro ea examen aspirantibus sæpe non modica se objicit difficultas. Cum namque ex omni materia morali rigide sint examinandi, vel omnes Tractatus ad manum non habent; vel si habent, immensum chaos oculis cernunt, quo terrentur; vel si in Scholis eos audiverint, speculativis ad praxim non conducenibus subtilitatibus (in quibus non omnia possumus omnes) permixti sunt, immo abundant. Illis ergo hoc Tribunal nolui respergere, quod pure practicum, & morale est. Si pauca quædam inveneris, quæ tum (respectivè) captum excedunt, v. g. de constitutivo peccati, & similia, oculos ad facilliora converte, & perpende, quod teste Operis hujus frontispicio pluribus debitor sim, & quod ex his clarescant alia eis annexa. Observo, patuis exceptis, post binum brevem Tractatum Proœmialem, ordinem Quæstionum Angelici Doctoris in Summa; incipiendo à 1. 2. & addendo, in quo loco S. D. de hac, vel illa materia tractet, ut possis, si placuerit ad fontem ipsum, ex quo hos rivulos deduxi, recurrere. Multis multorum DD. Authoritatibus, Sententiarumque allegationibus (quæ juniorem de hujus, vel illius Sententiæ amplexu non raro perplexum faciunt) chartam cum tua nausea, & sine fructu replere nolui, nisi fors, ubi Quæstio nonnihil controversa est. Sufficit tibi invicta Authoritas S. Thomæ, & Thomistarum. In Causis, & Casibus gravioribus crebro exprimam, quæ Sententia mihi minus, quæ magis probabilis sit. Quæ tutior, non tamen semper probabilior, nec necessario sequenda. Quæ Sententia mihi probabilior, si & tibi talis videatur, tu, non ob me, sed Thomisticæ Authoritatis, ac rationis pondus, eam amplectere. Sin minus, cave.

Dividitur hoc Tribunal in sexdecim Tractatus. Hi subdividuntur in diversa particularia Examina. Hæc in Quæstiones, & Quæstiunculas pro materiarum diversitate.

TRACTATUS PRIMUS, ET PROOEMIALIS.

De Requisitis in Confessario.

Ulla est disciplina, vel ars, etiam illiberalis, ac mechanica, cujus in Magistrum antequam quis creetur, non sit candidato subeundum examen; vel opere ipso, sive artefacto comprobandum, quot eos in arte fecerit progressus, ut Magistrorum Catalogo possit merito accenseri: *Nam sunt plerique (ait S. Gregor. in Prolog. Pastor.) qui dum metiri se nesciunt, quæ non didicerunt, docere concupiscunt: qui pondus Magisterii tanto levis aestimant, quanto vim magnitudinis illius ignorant.* Et his vix! & vel maxime: Vix illis, qui se, incitiamque suam metiri nesciunt, cum qua animarum curæ, muneri, angelicis etiam humeris formidando, se accingunt, sæpe quo stupidiores, eo ad id promptiores: quæstui temporali interdum magis, quam spirituali inhiantes. Hinc non mirum, quod animarum curæ applicandi prius cicerentur ad Tribunal, rigide examinandi, an magisterio digni, inque aliorum Doctores, ac

Judices sint creandi, necne, pro quorum eruditione sit

EXAMEN UNICUM.

De Examine, Potestate, Virtutibus, Scientia, Officio, & obligatione Confessarii.

De quibus S. D. partim in Supplemento 3. part. quest. 8. & 18. & 19. partim in Opusc. 64. & 65. de Officio Sacerdotis.

N. 1. **Q**UÆRO I. Ad curam animarum aspirans, tenerisne te prius sistere examini, in quo teneris, ac judicaris, an ad arduum, & tremendum hoc officium sis aptus, necne? *Respondeo.* Tutissime, & probabilissime verbis Concilii Trid. sess. 23. cap. 15. *Quamvis Presbyteri in sua ordinatione potestatem absolvendi à peccatis accipiant, decernit tamen sancta Synodus, nullum, etiam Regularem, posse confessiones secularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale Beneficium, aut ab Episcopis per examen, si ita illis videbitur, aut alias idoneis judicentur: & approbationem, quæ gratis datur, obtineat: privilegii, & consuetudine quacunque,*

etiam immemoriali, non obstantibus.

Ex his Concilii Tridentini verbis ad Quæsitum respondeo sub distinctione. Si cui legitime est collatum beneficium curatum, seu habens annexam curam animarum, non indiget alio examine, approbatione, vel expositione: & sic fit in Parochis; eo ipso enim, quod Episcopus talem censuerit idoneum pro administratione Officii Parochialis (quod iudicium etiam solet fieri per examen) eum approbavit, & exposuit ad audiendas Parochianorum confessiones: nisi forte in ea Diocesi obstatet specialis Constitutio Synodalis, ut scribitur esse in Diocesi Constantiensi. Verum Religiosus, etiam exemptus, non Parochus, speciali examini se sistere tenetur.

2. *Sed quid, si Religiosus ad curam animarum, sive ad confessionum audientiam aspirans, sit Superior, seu Prelatus alicujus Monasterii, vel Provincie, si Licenciatus, vel Doctor Theologie, si publicus Professor, nonne eo ipso est liber ab examine? Dico.* Non est, si Parochiali beneficio careat. *Ratio.* Quia Concil. Trid. universaliter definit; *nullum Sacerdotem, etiam Regularem, posse secularium, etiam Sacerdotum, confessiones audire, nisi, &c.* ut ante. Ubi autem Lex non distinguit, neque nos distinguere debemus: ut ajunt jura. Et licet tali viro non desit scientia, forte tamen deest experientia, & prudentia ad hoc conscientie forum necessaria: cujus proinde examen Episcopo committitur.